

IAS 24

MEDZINÁRODNÝ ÚČTOVNÝ ŠTANDARD IAS 24

Zverejnenie spriaznených osôb

OBSAH	Odsek
Cieľ	1
Rozsah	2-4
Účel zverejnenia spriaznených osôb	5-8
Definície	9-11
Zverejňovanie	12-22
Dátum účinnosti	23
Stiahnutie IAS 24 (prepracovaný, z roku 1994)	24

Tento revidovaný štandard nahrádza IAS 24 (prepracovaný z roku 1994) *Zverejnenie spriaznených osôb* a platí pre ročné obdobia začínajúce 1. januára 2005 alebo neskôr. Odporúča sa skoršie uplatňovanie.

CIEĽ

1. Cieľom tohto štandardu je zabezpečiť, aby účtovná závierka jednotky obsahovala zverejnenia nevyhnutné na zamerať pozornosť na možnosť, že finančná pozícia a zisk alebo strata mohli byť ovplyvnené existenciou spriaznených osôb, transakciami a neuhradenými zostatkami s týmito osobami.

ROZSAH

2. *Tento štandard sa uplatňuje pri:*

- (a) *identifikácii vzťahov a transakcií so spriaznenými osobami*
- (b) *identifikácii neuhradených zostatkov medzi jednotkou a jej spriaznenými osobami*
- (c) *identifikácii okolností v ktorých sa vyžaduje zverejnenie položiek podľa (a) alebo (b),*

a

- (d) *rozhodovaní o zverejnení týchto položiek.*

3. *Tento štandard vyžaduje zverejnenie transakcií a neuhradených zostatkov so spriaznenými osobami v individuálnej účtovnej závierke materskej spoločnosti, spoločníka alebo investora prezentovanej v súlade s IAS 27 Konsolidované a individuálne účtovné závierky.*
4. Transakcie so spriaznenými osobami a neuhradené zostatky s ostatnými jednotkami v skupine sú zverejnené v účtovnej závierke jednotky. Vnútroskupinové transakcie a neuhradené zostatky spriaznených osôb sú eliminované pri príprave konsolidovanej účtovnej závierky skupiny.

ÚČEL ZVEREJNENIA SPRIAZNENÝCH OSÔB

IAS 24

5. Vzťahy spriaznených osôb sú bežnou črtou obchodu a podnikania. Napríklad jednotky často vykonávajú časť svojich činností prostredníctvom dcérskych spoločností, spoločných podnikov a pridružených podnikov. Za týchto okolností má jednotka možnosť ovplyvňovať finančné a prevádzkové zámery investovaného podniku prostredníctvom kontroly, spoločnej kontroly alebo významného vplyvu.
6. Vzťahy spriaznených osôb môžu mať vplyv na zisk alebo stratu a finančnú pozíciu jednotky. Spriaznené osoby sa môžu zapojiť do transakcií, do ktorých by sa nezapojili nespriaznené osoby. Napríklad jednotka, ktorá predáva tovar svojej materskej spoločnosti za obstarávaciu cenu, by nepredávala za takýchto podmienok inému zákazníkovi. Transakcie medzi spriaznenými osobami sa tiež nemusia uskutočňovať v rovnakých objemoch ako medzi nespriaznenými osobami.
7. Zisk alebo strata a finančná pozícia jednotky môže byť ovplyvnená vzťahom spriaznenej osoby, aj keď sa transakcie so spriaznenými osobami nevyskytnú. Samotná existencia vzťahu môže byť dostatočná na to, aby ovplyvnila transakcie jednotky s inými stranami. Napríklad dcérska spoločnosť môže ukončiť vzťahy s obchodným partnerom, ak materská spoločnosť získa sesterskú spoločnosť vykonávajúcu rovnakú činnosť ako predchádzajúci obchodný partner. Podobne sa môže jedna strana zdržať jednania z dôvodu významného vplyvu inej osoby – napríklad dcérskej spoločnosti môže materská spoločnosť nariadiť, aby sa nezaoberala výskumom a vývojom.
8. Z týchto dôvodov môže znalosť transakcií, neuhradených zostatkov a vzťahov spriaznených osôb ovplyvniť hodnotenie činností jednotky používateľmi účtovnej závierky, vrátane posúdenia rizík a príležitostí, ktorým jednotka čelí.

DEFINÍCIE

9. *Nasledujúce výrazy sa v tomto štandarde používajú v uvedených významoch:*

Spriaznená osoba *Osoba je spriaznená s jednotkou, ak*

(a) *priamo alebo nepriamo prostredníctvom jedného alebo viacerých prostredníkov osoba*

(i) *kontroluje alebo je kontrolovaná, alebo je pod spoločnou kontrolou jednotky (vrátane materských spoločností, dcérskych spoločností a sesterských spoločností);*

(ii) *má podiel v jednotke, ktorý jej umožňuje významný vplyv na jednotku;*

alebo

(iii) *má spoločnú kontrolu nad jednotkou;*

(b) *osoba je pridruženým podnikom (ako je definovaný v IAS 28 Investície do pridružených podnikov) jednotky;*

(c) *osoba je spoločným podnikom, v ktorom je jednotka spoločníkom (pozri IAS 31 Podiely na spoločnom podnikaní);*

(d) *osoba je členom kľúčového riadiaceho personálu jednotky alebo jej materskej spoločnosti;*

(e) *osoba je blízkym členom rodiny niektorého jednotlivca uvedeného v (a) alebo (d);*

IAS 24

- (f) osoba je jednotkou, ktorá je kontrolovaná, spoločne kontrolovaná alebo pod významným vplyvom, alebo v ktorej významné hlasovacie práva má, priamo alebo nepriamo, akýkoľvek jednotlivec uvedený v (d) alebo (e);

alebo

- (g) osoba je programom požitkov po skončení zamestnania pre zamestnancov jednotky alebo akejkoľvek jednotky, ktorá je spriaznenou osobou jednotky.

Transakcia so spriaznenými osobami je prevod zdrojov, služieb alebo záväzkov medzi spriaznenými osobami bez ohľadu na to, či sa účtuje cena.

Blízki členovia rodiny jednotlivca sú tí, od ktorých sa môže očakávať, že ovplyvnia alebo budú ovplyvnení týmto jednotlivcom pri ich aktivitách s jednotkou. Môžu k nim patriť:

- (a) druh alebo družka a deti jednotlivca;
- (b) deti druhu alebo družky jednotlivca;
- (c) osoby závislé na jednotlivcovi alebo druhovi alebo družke jednotlivca.

Kompenzácia zahŕňa všetky zamestnanecké požitky (ako sú definované v IAS 19 Zamestnanecké požitky) vrátane zamestnaneckých požitkov, pre ktoré platí IFRS 2 Platba na základe akcie. Zamestnaneckými požitkami sú všetky formy kompenzácie platené, splatné alebo poskytnuté jednotkou alebo v mene jednotky výmenou za služby poskytnuté jednotke. Zahŕňa tiež takúto kompenzáciu platenú v mene materskej jednotky vo vzťahu k jednotke. Kompenzácia zahŕňa:

- (a) krátkodobé zamestnanecké požitky, ako napríklad mzdy, platy a príspevky na sociálne zabezpečenie, platenú ročnú dovolenku a platenú práceneschopnosť, podiely na zisku a prémie (ak sú splatné do dvanástich mesiacov od konca daného obdobia) a nepeňažné požitky (ku ktorým patrí zdravotná starostlivosť, poskytovanie bývaní, auta a bezplatné alebo subvencované tovary alebo služby pre súčasných zamestnancov);
- (b) požitky po skončení zamestnania, ako napríklad penzie, ostatné dôchodkové požitky, životné poistenie po skončení zamestnania a zdravotná starostlivosť po skončení zamestnania;
- (c) ostatné dlhodobé zamestnanecké požitky, vrátane nároku na voľno pre stálych zamestnancov a nároku na voľno pri nečerpaní voľna počas viacerých období, požitky z dôvodu výročia alebo iné požitky za dlhodobú službu, požitky vyplývajúce z dlhodobej práceneschopnosti, aj podiely na zisku, prémie a odložené náhrady, ak sú úplne splatné do 12 mesiacov po skončení daného obdobia;
- (d) požitky vyplývajúce z ukončenia pracovného pomeru;

a

- (e) platba na základe akcie.

Kontrola je právomoc riadiť finančné a prevádzkové zámery jednotky na účely získania úžitkov z jej činností.

Spoločná kontrola je zmluvne odsúhlasené podieľanie sa na spoločnej kontrole hospodárskej činnosti.

Kľúčový riadiaci personál predstavuje osoby, ktoré majú právomoc a zodpovednosť za plánovanie, riadenie a kontrolu činností jednotky priamo alebo nepriamo, vrátane všetkých riaditeľov (výkonných alebo iných) tejto jednotky.

Významný vplyv je právomoc podieľať sa na rozhodovaní o finančných a prevádzkových zámeroch jednotky, ale nie je to kontrola týchto zámerov. Významný vplyv možno získať vlastníctvom akcií, stanovami alebo dohodou.

10. Pri posudzovaní každého možného vzťahu spriaznenej osoby je pozornosť upriamená na podstatu vzťahu a nielen na právnu formu.
11. V kontexte tohto štandardu nemusia nevyhnutne byť spriaznenými osobami:
 - (a) dve jednotky iba preto, že majú spoločného riaditeľa alebo iného člena kľúčového riadiaceho personálu, napriek (d) a (f) v definícii spriaznenej osoby.
 - (b) dvaja spoločníci iba preto, že zdieľajú spoločnú kontrolu nad spoločným podnikom.
 - (c) (i) poskytovatelia finančných prostriedkov,

(ii) obchodné zväzy,

(iii) verejnoprospešné podniky,

a

(iv) ministerstvá a agentúry,

iba na základe bežných kontaktov s jednotkou (hoci môžu ovplyvňovať slobodu činov jednotky alebo sa zúčastňovať na jej rozhodovacom procese);

a
 - (d) jednotlivý zákazník, dodávateľ, majiteľ licencie, distribútor alebo obchodný zástupca, s ktorým jednotka realizuje významný objem obchodu len na základe výslednej hospodárskej závislosti.

ZVEREJŇOVANIE

12. **Vzťahy medzi materskými a dcérskymi spoločnosťami sa zverejnia bez ohľadu na to, či došlo k transakciám medzi týmito spriaznenými osobami. Jednotka zverejní názov materskej spoločnosti jednotky, a ak je odlišný, aj názov rozhodnej kontrolujúcej strany. Ak materská spoločnosť jednotky ani rozhodná kontrolujúca strana nezostavuje účtovnú závierku, ktorá je k dispozícii verejnosti, zverejní sa názov najbližšej vyššej materskej spoločnosti.**
13. Aby mali používatelia účtovnej závierky možnosť vytvoriť si názor o účinkoch vzťahov spriaznených osôb na jednotku, je vhodné tam, kde existuje kontrola, zverejniť vzťah spriaznených osôb, bez ohľadu na to, či medzi spriaznenými osobami došlo k transakciám.
14. Identifikácia vzťahov spriaznených osôb medzi materskými a dcérskymi spoločnosťami je v doplnení požiadaviek na zverejnenie v IAS 27, IAS 28 a IAS 31, ktoré vyžadujú vhodný zoznam a opis významných investícií do dcérskych spoločností, pridružených podnikov a spoločne kontrolovaných jednotiek.
15. Keď ani materská spoločnosť jednotky ani rozhodná kontrolujúca strana nezostavuje účtovnú závierku, ktorá je sprístupnená pre verejnosť, jednotka zverejní názov najbližšej vyššej materskej spoločnosti, ktorá ju zostavuje. Najbližšia vyššia materská spoločnosť je prvá materská spoločnosť v skupine nad priamou materskou spoločnosťou, ktorá zostavuje konsolidovanú účtovnú závierku sprístupnenú pre verejnosť.
16. **Jednotka zverejní kompenzácie kľúčového riadiaceho personálu v súhrne a osobitne pre každú z nasledujúcich kategórií:**
 - (a) **krátkodobé zamestnanecké požitky;**
 - (b) **požitky po skončení zamestnania;**

IAS 24

- (c) ostatné dlhodobé zamestnanecké požitky;
 - (d) požitky vyplývajúce z ukončenia pracovného pomeru;
 - a
 - (e) platba na základe akcie.
17. Ak došlo k transakciám medzi spriaznenými osobami, jednotka zverejní podstatu vzťahov spriaznených osôb, ako aj informácie o transakciách a neuhradených zostatkoch nevyhnutných na pochopenie potenciálneho účinku vzťahu na účtovnú závierku. Tieto požiadavky na zverejnenie sú v doplnení požiadaviek v odseku 16 na zverejnenie kompenzácií kľúčového riadiaceho personálu. Zverejnenia obsahujú minimálne:
- (a) sumu transakcií;
 - (b) sumu neuhradených zostatkov a:
 - (i) ich termíny a podmienky, vrátane ich zabezpečenia a podstatu odmeny poskytnutej pri vysporiadaní záväzku;
 - a
 - (ii) detaily o všetkých vystavených a prijatých zárukách;
 - (c) rezervy na pochybné pohľadávky súvisiace so sumou neuhradených zostatkov;
 - a
 - (d) náklady vykázané za dané obdobie vo vzťahu k nedobytným alebo pochybným pohládkam splatným od spriaznených osôb.
18. Zverejnenia požadované v odseku 17 sa vykonajú osobitne pre každú z nasledujúcich kategórií:
- (a) materská spoločnosť;
 - (b) jednotky so spoločnou kontrolou alebo významným vplyvom na jednotku;
 - (c) dcérske spoločnosti;
 - (d) pridružené podniky;
 - (e) spoločné podniky, v ktorých je jednotka spoločníkom;
 - (f) kľúčový riadiaci personál jednotky alebo jej materskej spoločnosti;
 - a
 - (g) iné spriaznené osoby.
19. Klasifikácia záväzkov a pohľadávok voči spriazneným osobám v rôznych kategóriách podľa požiadaviek v odseku 18 je rozšírením požiadaviek na zverejnenie v IAS 1, *Prezentácia účtovnej závierky*, pre informácie prezentované v súvahe alebo v poznámkach. Kategórie sú rozšírené, aby umožnili ucelenejšiu analýzu zostatkov spriaznených osôb a platia pre transakcie so spriaznenými osobami.
20. Nasledujú príklady transakcií, ktoré sa zverejnia, ak sú so spriaznenými osobami:
- (a) nákupy alebo predaje výrobkov (hotových alebo nedokončených);
 - (b) nákupy alebo predaje nehnuteľností a iného majetku;

- (c) poskytovanie alebo prijímanie služieb;
 - (d) lízing;
 - (e) prevody výskumu a vývoja;
 - (f) prevody podľa licenčných dohôd;
 - (g) prevody podľa finančných dohôd (vrátane pôžičiek a majetkových príspevkov v hotovosti alebo v naturáliách);
 - (h) poskytovanie záruk a kolaterálov;
 - a
 - (i) vyrovnanie záväzkov v mene jednotky alebo jednotkou v mene tretej osoby.
21. Zverejnenia, že transakcie so spriaznenými osobami boli uskutočnené za rovnakých podmienok ako prevládajú pri nezávislých transakciách sa vykonajú iba vtedy, ak je možné takéto podmienky dokázať.
22. ***Položky podobnej podstaty sa môžu zverejniť v súhrne okrem prípadu, keď je potrebné jednotlivé zverejnenie na pochopenie účinkov transakcií so spriaznenými osobami na účtovnú závierku jednotky.***

DÁTUM ÚČINNOSTI

23. ***Jednotka uplatní tento štandard na ročné obdobia začínajúce 1. januára 2005 alebo neskôr. Odporúča sa skoršie uplatňovanie. Ak jednotka uplatňuje tento štandard na obdobia začínajúce pred 1. januárom 2005, zverejní túto skutočnosť.***

STIAHNUTIE IAS 24 (PREPRACOVANÝ, Z ROKU 1994)

24. Tento štandard nahrádza IAS 24 Zverejnenie spriaznených osôb (prepracovaný, z roku 1994).
-